

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister voor Klimaat en Energie
De heer R.A.A. Jetten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 29 april 2024

betreft Vragen betreffende de Commissiemededeling EU-strategie industrieel koolstofbeheer

ons kenmerk 179096U

Geachte heer Jetten,

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat heeft met belangstelling kennisgenomen van de Commissiemededeling betreffende de Commissiemededeling over industrieel koolstofbeheer.¹ De fractieleden van de **BBB**, **ChristenUnie** en **JA21** hebben naar aanleiding daarvan een aantal vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van BBB

Voor koolstofbeheer zijn de volgende instrumenten gedefinieerd: *Carbon Capture & Storage* (CCS), *Carbon Capture & Utilisation* (CCU) en koolstofverwijdering (door het direct uit de lucht halen van koolstof, ook wel *Direct Air Capture* (DAC)). *Carbon Capture* kan een toepassing zijn bij vaste (afgesloten) installaties waarbij CO₂ vrijkomt.

De leden van de BBB-fractie vragen of u inzage wilt geven in de verwachte bijdrage door de landbouw van *Carbon Capture* door de teelt van planten (zowel akkerbouw, grasland, tuinbouw) en door vastlegging van CO₂ in de bodem.

Ook vragen deze leden of bij DAC deze installaties CO₂ zouden kunnen compenseren voor bedrijven die dat zelf niet kunnen, zodat we als Nederland een CO₂-neutrale samenleving kunnen realiseren in 2050. Aan welke bedrijven wordt gedacht om middels DAC te helpen met compensatie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van ChristenUnie

De fractieleden van ChristenUnie vragen u hoe u zich verhoudt tot de rol van CCS en of u met deze leden van mening bent dat we, gezien de complexiteit, hoge kosten en het risico van CO₂-lekkage, kritisch moeten zijn op de inzet van deze technologie. Wat zijn globaal de kaders/vereisten die gelden voor de inzet van deze technologie? Waar liggen in Nederland de kansen maar vooral ook de grenzen voor de inzet ervan? Is voorkomen niet beter dan genezen?

De Europese Commissie geeft aan dat gezien de daling van het EU ETS1-emissieplafond (richting 0 in 2040), zij verwacht dat in de industrie steeds meer gekeken zal worden naar investeringen in CCS. De leden van de ChristenUniefractie vragen u in hoeverre dit is aangetoond/daadwerkelijk het geval is. Welke maatregelen neemt de Europese Commissie om zogenaamde 'koolstoflekken', het verplaatsen van bedrijven naar andere regio's, te voorkomen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van JA21

datum 29 april 2024

ons kenmerk 179096U

blad 2

De fractieleden van JA21 hebben met de nodige zorgen kennisgenomen van de Commissiemededeling inzake het toekomstige beheer van koolstof in de EU. Deze leden hebben hierover de volgende vragen:

In het fiche van de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC) wordt gesproken over het ontwikkelen van een drietal pijlers, te weten *Carbon Capture & Storage*, *Carbon Capture & Utilization* en koolstofverwijdering.² Heeft u voor ieder van deze pijlers afzonderlijk, en de pijlers gezamenlijk al een impactanalyse uitgevoerd voor de haalbaarheid en betaalbaarheid voor onze nationale maakindustrie, alsook voor hun internationale concurrentiepositie? Zo ja, heeft u in deze impactanalyse meegenomen dat bedrijven zich kunnen verplaatsen naar buiten de EU?

Het valt de fractieleden van JA21 op dat de focus vooral ligt op CO₂-reductie. Er is evenwel steeds meer bewijs dat bijvoorbeeld waterdamp ook als broeikasgas kan worden geclassificeerd. In hoeverre staat reductie van waterdamp en/of andere broeikasgassen op de beleidsagenda van de EU en/of op uw eigen beleidsagenda?

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat ziet uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag uiterlijk 29 mei 2024.

Hoogachtend,

Drs. S.M. Kluit

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat